

[Aksel Larsen.]

bedre Skæbne end hurtigst muligt at gaa op i Røg, da ikke engang Resterne af dem ved Nedbrydning vil kunne anvendes til noget fornuftigt. Det vil altsaa sige, at der paa Landet kræves en omfattende Kapitalindsats for at forbedre Boligforholdene. Det er for Landarbejdernes Vedkommende aldeles umuligt, saa længe Landarbejdernes Lønninger ligger paa det Niveau, hvor de ligger, og det vil altsaa sige, at hele det danske Samfund bliver nødt til paa anderledes grundlæggende Maade at tage Spørgsmaalet om en Forbedring af Landbrugets Forhold, herunder ogsaa en Forbedring af Landarbejdernes Forhold, op til Behandling. Man kan skyde det fra sig fra Aar til Aar, man kan søge at sætte ind og lappe paa de forskellige Steder, hvor Brøstfældighederne er mest synlige, som man forsøger at gøre det ved denne Lov, men det bliver alligevel kun mere eller mindre betydningsfulde eller mere eller mindre betydningsløse Lapperier, og de ændrer ikke det, der er selve Skaden og Mangelen derude.

Hvad angaar Lovforslaget om Oprettelse og Udvidelse af mindre Landbrug, kan vi ogsaa give dette Forslag vor Tilslutning, men vi maa her fremføre lignende Betæneligheder: Er der Chance for, at de Husmænd, som støttet paa de Lovbestemmelser erhverver sig deres Brug og faar dem udvidet, kan klare de Forpligtelser, de paatager sig? Jeg vil minde om, at Husmændenes Sendemandsmøde i Aarhus i November i sin Resolution udtrykkeligt paapegede, at der maatte gøres noget ganske særligt for at muliggøre Oprettelsen af Brug og Opførelsen af Bygninger paa meget billige Vilkaar, da det ellers var en Bjørnetjeneste, man gjorde Landboudomsten, at give dem disse Muligheder for at faa Foden under eget Bord. Jeg tror ikke, denne Lov er i Stand til at skabe saadanne Forhold, at virkelig ordentlige Arbejdsmuligheder og Forrentningsmuligheder kan komme til Stede under de Vilkaar, Husmandsbrugene i øvrigt arbejder under i Dag. Vi vil ikke modsætte os Lovforslagets Gennemførelse, men vi vil fremføre disse Betæneligheder og paa ny henstille til Regeringens og de øvrige Partiers Overvejelse, om man dog ikke snart skal gøre noget effektivt for at bringe Landbruget paa Fode.

Jeg har en særlig Bemærkning til Ministeren for Landbrug og Fiskeri. I Samlingen 1936—37 behandlede vi og vedtog en Lov om Tilvejebringelse af Tillægsjord til mindre Landbrug. Dette Lovforslag afstedkom en stor Strid i Landstinget, hvor Mindretallet modsatte sig en Ekspropriationsparagraf saa kraftigt, at de tvang den ud af Lovforslaget. Det blev vedtaget uden denne Paragraf, som Ministeren betegnede som uhyre vigtig. Ministeren bebudede i den Anledning, at han senere vilde fremsætte et specielt Lovforslag med Ekspropriationsbestemmelsen for at muliggøre Tilvejebringelse af Tillægsjord til indeklemt Husmænd, og lovede, at det skulde blive fremsat og vedtaget saa betids, at det efter et eventuelt Valg kunde sikres Gennemførelse paa Trods af Modstand fra Landstingets Mindretal. Jeg ser ikke i det foreliggende Lovforslag nogen saadan Ekspropriationsparagraf, maaske kan den ogsaa vanskeligt henføres herunder, men jeg vil benytte Lejligheden til at minde Ministeren om dette absolutte Tilsagn, som han gav for et Aar siden, og henstille, at man, som jeg sagde dengang, ikke glemmer det, ikke kommer med bebudede Lovforslag paa et Tidspunkt, hvor det allerede er for sent. Det er jo almindelig bekendt, at Valg for saa vidt kan komme med meget kort Varsel.

Til Lovforslaget om Tillæg til Lov om Oprettelse af Frugtavlsskolonier, Frugtplantager og Havelodskolonier har jeg ingen Bemærkninger at gøre. Vi har ikke noget mod Gennemførelsen af Lovforslaget at indvende, vi vil stemme for det, men den ringe Succes, man har haft med den hidtidige Lovgivning i den Retning, siger jo ogsaa, at Loven synes at mangle visse naturlige Betingelser. Og det rejser igen det Spørgsmaal, jeg allerede to Gange har berørt under mine Bemærkninger til de to andre Love, nemlig Spørgsmaalet om en alvorlig økonomisk Grundforbedring af hele det danske Landbrugserhverv.

Ministeren for Landbrug og Fiskeri (Bording): Næsten samtlige Ordførere har udtalt stor Velvilje over for de foreliggende Forslag. Den eneste af Ordførerne, som jeg synes ikke kan medtages i denne Udtalelse, er Ordføreren for Retsforbundet, men alle de andre Ordførere har givet Udtryk for, at